

Isang Komprehensibong Pag-aaral ng Paghuhukom sa Bibliya

Panimula

Ang konsepto ng paghuhukom sa Bibliya ay maraming aspeto, sumasaklaw sa mga responsibilidad ng tao sa pagkilala ng tama sa mali, banal na awtoridad sa pagtataguyod ng katarungan, at ang sukdulang eskatolohikal na pagtutuos na kilala bilang Araw ng Paghuhukom. Nakaugat sa mga turo ng Luma at Bagong Tipan, ang paghuhukom ay nagsisilbing paalala ng katuwiran ng Diyos, ang kahalagahan ng awa, at ang pananagutan ng lahat ng nilikha—kabilang ang mga tao, mga anghel, at ang mundo mismo. Isinaayos ng dokumentong ito ang mga pangunahing talata sa Bibliya sa isang lohikal na hirarkiya ng mga kaisipan, na umuusad mula sa mga aspeto ng paghuhukom ng tao patungo sa mga banal na prinsipyo, ang papel ng mga mananampalataya, at mga pangyayari sa huling panahon. Mula lamang sa mga mapagkukunan ng banal na kasulatan, ang istrukturang ito ay naglalayong magbigay ng isang komprehensibong kagamitan sa pag-aaral para sa pag-unawa kung paano inilalarawan ang paghuhukom bilang isang kasalukuyang gabay sa etika at isang banal na realidad sa hinaharap. Ang mga talata ay iniharap kasama ng mga sanggunian at teksto (pangunahin mula sa English Standard Version, na may mga tala para sa NIV o mga variant), na tinitiyak na walang mga pagkukulang habang pinapayagan ang mga cross-reference kung saan nagsasapawan ang mga ideya.

I. Mga Aspeto ng Paghatol ng Tao

A. Mga Babala Laban sa Mapagkunwari o Hindi Matuwid na Paghatol

1. Mga Pangkalahatang Pagbabawal at Panawagan para sa Pagkamakatarungan

- Levitico 19:15: Huwag mong baluktutin ang katarungan; huwag kang magtangi sa dukha, ni magtangi sa mataas; kundi humatol ka nang makatarungan sa iyong kapuwa. (NIV)
- Mga Kawikaan 31:9: Magsalita ka at humatol nang makatarungan; ipagtanggol mo ang mga karapatan ng mahihirap at nangangailangan. (NIV)
- Mateo 7:1-5: Huwag kayong humatol, upang hindi kayo hatulan. Sapagkat sa paghatol na inyong ihahatol ay hahatulan kayo, at sa panukat na inyong ginagamit, ay susukatin kayo. Bakit mo tinitingnan ang puwing na nasa mata ng iyong kapatid, ngunit hindi mo pinapansin ang troso na nasa iyong sariling mata? O paano mo masasabi sa iyong kapatid, “Hayaan mong alisin ko ang puwing sa iyong mata,” kung naroon ang troso sa iyong sariling mata? Ikaw na mapagkunwari, alisin mo muna ang troso sa iyong sariling mata, at kung magkagayo’y makakakita kang malinaw upang maalisan ang puwing sa mata ng iyong kapatid.
- Mateo 7:2: Sapagkat sa paghatol na inyong ihahatol ay hahatulan kayo, at sa panukat na inyong gagamitin, ay susukatin naman kayo.
- Lucas 6:37-38: Huwag kayong humatol, at hindi kayo hahatulan; huwag kayong humatol, at hindi kayo hahatulan; magpatawad kayo, at patatawarin kayo; magbigay kayo, at kayo’y bibigyan. Ang tamang takal, siksik, liglig, at umaapaw, ay ilalagay nila sa inyong kandungang. Sapagkat ang panukat na ginagamit ninyo ay siyang susukatin sa inyo.
- Juan 7:24: Huwag kayong humatol ayon sa anyo, kundi humatol kayo nang may matuwid na paghatol.
- Mga Taga-Roma 2:1-3: Kaya’t wala kang maidadahilan, Oh tao, bawa’t isa sa inyo na humahatol. Sapagkat sa paghatol mo sa iba, ay hinahatulan mo ang iyong sarili; sapagkat ikaw, na humahatol,

ay gumagawa rin ng mga bagay na iyon. Alam natin na ang hatol ng Dios ay matuwid na nararating sa mga gumagawa ng gayong mga bagay. Iniisip mo ba, Oh tao—ikaw na humahatol sa mga gumagawa ng gayong mga bagay, at ginagawa mo rin ang mga iyon—na makakatakas ka sa hatol ng Dios?

- Mga Taga-Roma 2:1 Kaya’t wala kang maidadahilan, Oh tao, bawa’t isa sa inyo na humahatol: sapagka’t sa paghatol mo sa iba, ay hinahatulan mo ang iyong sarili; sapagka’t ikaw, na humahatol, ay ginagawa mo rin ang mga bagay na iyon.
- Santiago 4:11-12: Huwag kayong magsalita ng masama laban sa isa’t isa, mga kapatid. Ang nagsasalita laban sa kapatid, o humahatol sa kaniyang kapatid, ay nagsasalita ng masama laban sa kautusan, at humahatol sa kautusan. Datapuwa’t kung ikaw ay humahatol sa kautusan, hindi ka tagatupad ng kautusan, kundi hukom. Iisa lamang ang tagapagbigay ng kautusan at hukom, siya na makapagliligtas at makapupukso. Datapuwa’t sino ka upang humatol sa iyong kapwa?

2. Pag-iwas sa Paghamak o Pagdudulot ng Pagkatisod

- Mateo 6:1-34: (Mahabang sipi tungkol sa pagsasagawa ng katuwiran nang palihim upang maiwasan ang paghatol; susi: Mag-ingat sa pagsasagawa ng inyong katuwiran sa harap ng iba upang makita nila; sapagkat kung gayon ay wala kayong magiging gantimpala mula sa inyong Ama na nasa langit...)
- Mateo 7:12 Kaya’t anuman ang nais ninyong gawin sa inyo ng iba, gawin din ninyo sa kanila; sapagkat ito ang Kautusan at ang mga Propeta.
- Lucas 6:31-42: (Gintong Aral at paghatol; susi: Gawin mo sa iba ang nais mong gawin nila sa iyo... Bakit mo nakikita ang puwing sa mata ng iyong kapatid, ngunit hindi mo pinapansin ang troso sa iyong sariling mata?) (NIV)
- Juan 8:1-8: (Babaeng nahuli sa pangangalunya; susi: Ang sinumang walang kasalanan sa inyo ang siyang unang bumato sa kanya.) (NIV)
- Mga Taga-Roma 12:16-19: Mamuhay kayo nang may pagkakaisa. Huwag kayong maging palalo, kundi makisama kayo sa mga kababaan. Huwag kayong magpakarunong sa inyong sariling paningin. Huwag kayong gumanti ng masama sa masama, kundi pag-isipan ninyong gawin ang karapat-dapat sa paningin ng lahat. Kung maaari, hangga’t maaari ay mamuhay kayong mapayapa kasama ng lahat. Mga minamahal, huwag kayong maghiganti, kundi iwanan ninyo ang poot ng Diyos... (NIV)
- Mga Taga-Roma 12:19 Mga minamahal, huwag kayong maghiganti, kundi hayaan ninyo ang poot ng Diyos; sapagkat nasusulat, “Akin ang paghihiganti; ako ang gaganti,” sabi ng Panginoon.
- Mga Taga-Roma 14:1-13: (Buong kabanata tungkol sa hindi paghatol sa mga bagay na maaaring pagtalunan; susi: Tanggapin ang mahina ang pananampalataya, nang walang pagtatalo tungkol sa mga bagay na maaaring pagtalunan... Kaya’t huwag na tayong manghugsa pa sa isa’t isa...)
- Mga Taga-Roma 14:3-4: Huwag hamakin ng kumakain ang hindi kumakain, at huwag hatulan ng hindi kumakain ang kumakain, sapagkat tinanggap siya ng Diyos. Sino ka upang humatol sa alipin ng iba? Nasa harap ng kaniyang sariling panginoon ang kaniyang pagtayo o pagkabuwal. At siya’y patatatagin, sapagkat ang Panginoon ang may kapangyarihang magpatayo sa kaniya.
- Mga Taga-Roma 14:10-12: Bakit mo hinahatulan ang iyong kapatid? O ikaw, bakit mo hinahamak ang iyong kapatid? Sapagkat tayong lahat ay tatayo sa harap ng hukuman ng Diyos; sapagkat nasusulat, “Buhay ako,” sabi ng Panginoon, ang bawat tuhod ay luluhod sa akin, at ang bawat dila ay magpapahayag sa Diyos.” Kaya’t ang bawat isa sa atin ay magbibigay-sulit sa Diyos tungkol sa kanyang sarili.
- Mga Taga-Roma 14:10: Bakit mo hinahatulan ang iyong kapatid? O ikaw, bakit mo hinahamak ang iyong kapatid? Sapagkat tayong lahat ay tatayo sa harapan ng hukuman ng Diyos.
- Mga Taga-Roma 14:12-13: Kaya’t ang bawat isa sa atin ay magbibigay-sulit sa Diyos ng kaniyang sarili. Kaya’t huwag na tayong humatol pa sa isa’t isa; sa halip ay magpasiya tayong huwag maglagay ng katitisan o hadlang sa daan ng ating kapatid.
- Mga Taga-Roma 14:12 Kaya nga, ang bawat isa sa atin ay magbibigay-sulit sa Diyos ng kaniyang sarili.

- 1 Corinto 8:7-13: (Tungkol sa konsensya at hindi pagiging sanhi ng pagkakasala ng iba; susi: Gayunpaman, hindi lahat ay mayroong kaalamang ito. Ngunit ang ilan, dahil sa dating pakikisalamuha sa mga diyus-diyosan, ay kumakain ng pagkaing tunay na inihain sa diyus-diyosan, at ang kanilang konsensya, dahil sa kahinaan, ay nadungisan...)
- Mga Taga-Galacia 6:1-6: Mga kapatid, kung ang sinuman ay masumpungan sa anumang paglabag, kayong mga espirituwal ay dapat magpanumbalik sa kanya sa espiritu ng kaamuan. Mag-ingat kayo sa inyong sarili, upang hindi kayo matukso... (NIV)
- Mga Taga-Efeso 4:29: Huwag kayong magsilabas ng anumang masasamang salita sa inyong bibig, kundi ang mabuting ikatitibay, ayon sa nararapat na pagkakataon, upang magbigay ng biyaya sa mga nakikinig.

B. Paglinang ng Pag-unawa at Matalinong Paghatol

1. Mga Pinagmumulan ng Pag-unawa (Mula sa Diyos, Pagsasagawa, at Banal na Kasulatan)

- Mga Kawikaan 2:6-9: Sapagka't ang Panginoon ay nagbibigay ng karunungan; sa kaniyang bibig nang-gagaling ang kaalaman at kaunawaan; siya'y nag-iimbak ng matuwid na karunungan; siya'y kalasag sa mga nagsisilakad sa pagtatapat, na siyang nagbabantay sa mga landas ng kahatulan, at nagbabantay sa daan ng kaniyang mga banal. Kung magkagayo'y iyong mauunawaan ang katuwiran, at ang katarungan, at ang karampatan, bawa't mabuting landas.
- Mga Kawikaan 3:21-23: Anak ko, huwag mong kalimutan ang mga ito; ingatan mo ang magaling na karunungan at ang pagpapasya, at magiging buhay ang mga ito para sa iyong kaluluwa at palamuti sa iyong leeg. Kung magkagayo'y lalakad ka sa iyong lakad na may katiwasayan, at ang iyong paa ay hindi matitisod.
- 1 Corinto 2:14-15: Ang taong ayon sa laman ay hindi tumatanggap ng mga bagay ng Espiritu ng Dios: sapagka't ang mga ito ay kamangmangan sa kaniya; at hindi niya nauunawa, sapagka't ang mga yaon ay sinisiyasat sa pamamagitan ng espiritu. Ang taong ayon sa espiritu ay nagsisiyasat sa lahat ng mga bagay, nguni't siya'y hindi sinisiyasat ninuman.
- Hebreo 4:12: Sapagka't ang salita ng Dios ay buhay at mabisa, mas matalas kay sa alin mang tabak na may dalawang talim, at tumatagos hanggang sa paghihiwalay ng kaluluwa at espiritu, ng mga kasukasan at utak sa buto, at kumikilala ng mga pag-iisip at mga haka ng puso.
- Hebreo 5:12-14: Bagama't sa panahong ito ay dapat na kayong maging mga guro, kailangan pa rin ninyong may magturo sa inyo ng mga panimulang simulain ng mga aral ng Diyos. Kailangan ninyo ng gatas, hindi ng matigas na pagkain, sapagkat ang bawat isa na nabubuhay sa gatas ay walang karanasan sa salita ng katuwiran, palibhasa'y bata pa. Ngunit ang matigas na pagkain ay para sa mga maygulang, sa mga may kakayahang mag-isip na sa pamamagitan ng patuloy na pagsasanay ay nasanay na makilala ang mabuti at masama.
- Santiago 3:17: Ngunit ang karunungan mula sa itaas ay una-una'y malinis, saka mapayapa, banayad, bukas sa pangangatwiran, puspos ng awa at mabubuting bunga, walang kinikilingan, at tapat.
- 2 Timoteo 3:14-17: Ngunit ikaw, manatili ka sa iyong mga natutunan... Ang lahat ng Kasulatan ay kinasihan ng Diyos at mapapakinabangan din naman sa pagtuturo, sa pagsaway, sa pagtutuwid, at sa pagsasanay sa katuwiran... (NIV)

2. Pagsubok at Pagsusuri (Mga Espiritu, Mga Turo, at Lahat ng Bagay)

- 1 Tesalonica 5:21-22 Subukin ninyo ang lahat ng bagay; ingatan ninyo ang mabuti; iwasan ninyo ang bawat uri ng kasamaan.
- 1 Juan 2:3-6: At sa ganito'y nalalaman natin na siya'y ating nakikilala, kung tinutupad natin ang kaniyang mga utos. Ang sinumang nagsasabing, "Nakikilala ko siya," ngunit hindi sumusunod sa kaniyang mga utos ay sinungaling, at ang katotohanan ay wala sa kaniya; ngunit ang sinumang tumutupad sa kaniyang salita, tunay na sa kaniya ang pag-ibig ng Diyos ay naging ganap. Sa ganito'y nalalaman natin na tayo'y nasa kaniya: ang sinumang nagsasabing siya'y nananahan sa kaniya ay dapat lumakad na gaya ng kaniyang inilakad.

- 1 Juan 3:23-24: At ito ang kaniyang utos, na tayo’y sumampalataya sa pangalan ng kaniyang Anak na si Jesucristo, at mangagibigan tayo, ayon sa iniutos niya sa atin. Ang tumutupad ng kaniyang mga utos ay nananahan sa Dios, at ang Dios ay nasa kaniya. At sa ganito’y nalalaman natin na siya’y nananahan sa atin, sa pamamagitan ng Espiritu na kaniyang ibinigay sa atin.
- 1 Juan 4:1-13: Mga minamahal, huwag kayong maniwala sa bawat espiritu, kundi subukin ninyo ang mga espiritu, kung sila’y sa Diyos; sapagka’t maraming bulaang propeta ang nagsilabas sa sanglibutan... (malawakan sa pagsubok sa mga espiritu at pag-ibig).

C. Papel ng Tao sa Paghatol sa mga Hindi Pagkakasundo at mga Usapin ng Buhay

1. Sa mga Mananampalataya (Pinapahalagahan ang mga Santo Kaysa sa mga Sekular na Hukuman)

- 1 Corinto 4:5 Kaya’t huwag kayong humatol nang wala pang panahon, bago dumating ang Panginoon, na siyang maghahayag ng mga bagay na natatago sa kadiliman, at magbubunyag ng mga layunin ng puso; kung magkagayo’y tatanggap ang bawa’t isa ng kaniyang sariling papuri mula sa Dios.
- 1 Corinto 6:1-6: Kapag ang isa sa inyo ay may reklamo laban sa iba, nangangahas ba siyang pumunta sa hukuman sa harap ng mga hindi matuwid sa halip na sa mga banal? O hindi ba ninyo alam na ang mga banal ang hahatol sa sanlibutan? At kung ang sanlibutan ay hahatulan ninyo, wala ba kayong kakayahang humatol sa mga maliliit na bagay? Hindi ba ninyo alam na tayo ang hahatol sa mga anghel? Gaano pa kaya ang mga bagay na nauukol sa buhay na ito? Kaya kung mayroon kayong mga ganitong usapin, bakit ninyo inihaharap ang mga ito sa mga taong walang kinikilingan sa simbahan? Sinasabi ko ito sa inyong kahihiyan. Maaari bang sabihin na walang sinuman sa inyo ang sapat na marunong upang ayusin ang isang pagtatalo sa pagitan ng mga kapatid, ngunit ang kapatid ay nakikipag-usap sa hukuman laban sa kapatid, at iyon ay sa harap ng mga hindi mananampalataya? (Bagay sa dokumento ng NIV)
- 1 Corinto 6:1-5: Mayroon ba sa inyo, kung mayroon siyang usapin laban sa kaniyang kapwa, ang nangangahas na magsampa ng kaso sa harapan ng mga di-matuwid, at hindi sa harapan ng mga banal? O hindi ba ninyo nalalaman na ang mga banal ang hahatol sa sanglibutan? Kung ang sanglibutan ay hinahatulan ninyo, hindi ba kayo may kakayahang humawak ng pinakamaliit na hukuman? Hindi ba ninyo nalalaman na tayo ang hahatol sa mga anghel? Gaano pa kaya ang mga bagay na may kinalaman sa buhay na ito? Kaya kung mayroon kayong mga hukuman na humahawak ng mga bagay na may kinalaman sa buhay na ito, itinatalaga ba ninyo ang mga taong walang halaga sa iglesya bilang mga hukom? Sinasabi ko ito upang kayo’y mapahiya. Gaano nga ba karami sa inyo ang walang kahit isang matalinong tao na makakapagpasiya sa kaniyang mga kapatid?

2. Paghatol sa Sarili upang Maiwasan ang Mas Mataas na Paghatol

- 1 Corinto 11:31 Ngunit kung ating susuriin nang may katapatan ang ating mga sarili, hindi tayo hahatulan.
- 1 Corinto 9:27 Ngunit dinidisciplina ko ang aking katawan at pinagsusupil ito, baka sakaling pagkatapos kong mangaral sa iba ay ako mismo ang mawalan ng karapatang ituring na karapat-dapat.

II. Mga Banal na Prinsipyo ng Paghatol

A. Ang Awtoridad ng Diyos bilang ang Pinakamataas na Hukom

1. Katuwiran at Kawalang-kinikilingan sa Paghuhukom ng Diyos

- Awit 98:9: Sa harap ng Panginoon, sapagka’t siya’y dumarating upang hatulan ang lupa: kaniyang hahatulan ang sanglibutan ng katuwiran, at ang mga bayan ng karampatan.
- Isaias 54:17: Walang sandatang ginawa laban sa iyo ang magtatagumpay, at iyong mapapatunayang mali ang bawa’t dila na gagalaw laban sa iyo sa paghatol. Ito ang mana ng mga lingkod ng Panginoon, at ang kanilang katuwiran ay mula sa akin, sabi ng Panginoon.
- Daniel 7:9-10: Habang ako’y tumitingin, at ang mga trono ay inilagay, at ang Matanda sa mga Araw ay umupo; ang kaniyang damit ay maputi na parang niebe, at ang buhok ng kaniyang ulo ay parang taganas na lana;

ang kaniyang trono ay nagliliyab na apoy; ang mga gulong nito ay nagliliyab na apoy. Isang ilog ng apoy ang lumabas at lumabas mula sa harap niya; isang libong libo ang naglilingkod sa kaniya, at sampung libong libo ang tumayo sa harap niya; ang hukuman ay naupo sa paghatol, at ang mga aklat ay nabuksan.

- Mga Gawa 17:31: Sapagka't siya'y nagtakda ng isang araw na kaniyang hahatulan ang sanglibutan sa katuwiran sa pamamagitan ng lalaking kaniyang itinalaga; at ito'y pinatotohanan niya sa lahat, nang siya'y buhayin niyang maguli mula sa mga patay.
- 1 Pedro 1:17 At kung tinatawag ninyo siya bilang Ama na humahatol nang walang kinikilingan ayon sa mga gawa ng bawat isa, mamuhay kayo nang may takot sa buong panahon ng inyong pagkatapon.
- 1 Pedro 4:5 Ngunit sila'y magbibigay-sulit sa kanya na handang humatol sa mga buhay at sa mga patay.
- 1 Pedro 4:17 Sapagka't dumating na ang panahon ng pasimula ng paghuhukom sa sangbahayan ng Dios: at kung ito'y magsimula sa atin, ano kaya ang magiging wakas ng mga hindi nagsisitalima sa evangelio ng Dios?

2. Paghatol sa mga Gawa, Lihim, at Puso

- Mangangaral 12:14: Sapagka't dadalhin ng Dios ang bawa't gawa sa kahatulan, pati ng bawa't kubling bagay, maging mabuti o masama.
- Mga Taga-Roma 2:5-12: Ngunit dahil sa iyong katigasan at hindi pagsisising puso ay nag-iipon ka para sa iyong sarili ng poot sa araw ng poot kapag ang matuwid na paghuhukom ng Diyos ay ihahayag... (nagpapatuloy sa mga gantimpala at parusa).
- Mga Taga-Roma 2:5 Ngunit dahil sa katigasan ng iyong puso at ayaw mong magsisi, iniipon mo ang poot ng Diyos para sa iyong sarili sa araw ng poot at paghahayag ng matuwid na paghuhukom ng Diyos.
- Mga Taga-Roma 2:12: Sapagka't ang lahat ng nagkasala nang walang kautusan ay mapaparam din naman nang walang kautusan; at ang lahat ng nagkasala sa ilalim ng kautusan ay hahatulan sa pamamagitan ng kautusan.
- Mga Taga-Roma 2:16 Sa araw na yaon, ayon sa aking evangelio, ay hahatulan ng Dios ang mga lihim ng mga tao sa pamamagitan ni Cristo Jesus.
- Mga Taga-Roma 6:23: Sapagkat ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan; ngunit ang kaloob na walang bayad ng Diyos ay buhay na walang hanggan kay Cristo Jesus na ating Panginoon.
- Hebreo 13:4: Maging marangal nawa ang pag-aasawa sa lahat, at huwag nawang madungisan ang higaan ng mag-asawa: sapagka't hahatulan ng Dios ang mga mapakiapid at ang mga mapangalunya.

B. Ang Tungkulin ni Jesucristo Bilang Hinirang na Hukom

1. Awtoridad na Ipinagkaloob ng Ama

- Juan 5:21-30: Sapagkat kung paanong binubuhay ng Ama ang mga patay at binibigyan sila ng buhay, gayundin naman binibigyan ng Anak ng buhay ang sinumang nais niya. Sapagkat hindi humahatol ang Ama sa sinuman, kundi ibinigay niya sa Anak ang lahat ng paghatol, upang parangalan ng lahat ang Anak, gaya ng pagpaparangal nila sa Ama. Ang sinumang hindi nagpaparangal sa Anak ay hindi nagpaparangal sa Ama na nagsugo sa kanya. Katotohanan, katotohanang sinasabi ko sa inyo, ang sinumang nakikinig sa aking salita at sumasampalataya sa nagsugo sa akin ay may buhay na walang hanggan. Hindi na siya hahatulan, kundi lumipat na mula sa kamatayan patungo sa buhay. “Katotohanan, katotohanang sinasabi ko sa inyo, dumarating ang oras, at ngayon na nga, na maririnig ng mga patay ang tinig ng Anak ng Dios; at ang mga nakikinig ay mabubuhay. Sapagka't kung paanong ang Ama ay may buhay sa kaniyang sarili, ay gayon din naman ipinagkalooban niya ang Anak na magkaroon ng buhay sa kaniyang sarili. At binigyan niya siya ng kapamahalaan upang maghatol; sapagka't siya ang Anak ng tao. Huwag kayong magtaka rito; sapagka't dumarating ang oras na ang lahat ng nasa mga libingan ay makaririnig ng kaniyang tinig, at lalabas, ang mga gumawa ng mabuti ay sa pagkabuhay na maguli sa buhay, at ang mga gumawa ng masama ay sa pagkabuhay na maguli sa paghuhukom. Wala akong magagawa sa aking sarili. Ayon sa aking naririnig, ako'y humahatol; at ang aking paghatol ay matuwid;

sapagka't hindi ko hinahanap ang aking sariling kalooban, kundi ang kalooban niya na nagsugo sa akin. (Pinalawak upang maisama ang konteksto ng pagkabuhay na maguli na nakaugnay sa awtoridad ng paghatol.)

- Juan 5:22: Sapagka't ang Ama ay hindi humahatol kanino man, kundi ibinigay niya sa Anak ang buong paghatol.
- Mga Gawa 10:42: At iniutos niya sa amin na mangaral sa mga tao, at magpatotoo na siya ang hinirang ng Dios na maging hukom ng mga buhay at ng mga patay.

2. Paghuhukom sa Pamamagitan ng mga Salita at Turo ni Hesus

- Juan 12:46-48: Naparito ako sa sanlibutan bilang liwanag, upang ang sinumang naniniwala sa akin ay hindi manatili sa kadiliman. Kung ang sinuman ay nakikinig sa aking mga salita at hindi sumusunod sa mga ito, hindi ko siya hinahatulan; sapagkat hindi ako naparito upang hatulan ang sanlibutan, kundi upang iligtas ang sanlibutan. Ang nagtatakwil sa akin at hindi tumatanggap sa aking mga salita ay may hukom; ang salitang aking sinalita ay siyang hahatol sa kanya sa huling araw.
- Juan 12:47-48: (Katulad ng nasa itaas; ang mga turo ni Hesus ang pamantayan.)
- Juan 12:48: Ang nagtatakuwil sa akin at hindi tumatanggap sa aking mga salita ay may isang hukom: ang salitang aking sinalita ay siyang hahatol sa kaniya sa huling araw.

3. Kaligtasan at Pagtataguyod sa Pamamagitan ni Kristo

- Juan 3:16-18: Sapagkat gayon na lamang ang pagsinta ng Diyos sa sanlibutan, kaya't ibinigay niya ang kanyang bugtong na Anak, upang ang sinumang sumampalataya sa kanya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan. Sapagkat hindi sinugo ng Diyos ang kanyang Anak sa sanlibutan upang hatulan ang sanlibutan, kundi upang ang sanlibutan ay maligtas sa pamamagitan niya. Ang sinumang sumampalataya sa kanya ay hindi hinahatulan...
- Juan 3:17-18: Sapagka't hindi sinugo ng Dios ang kaniyang Anak sa sanglibutan upang hatulan ang sanglibutan; kundi upang ang sanglibutan ay maligtas sa pamamagitan niya. Ang sumasampalataya sa kaniya ay hindi hinahatulan; ang hindi sumasampalataya ay hinatulan na, sapagka't hindi siya sumampalataya sa pangalan ng bugtong na Anak ng Dios.
- Juan 5:24: Katotohanan, katotohanang sinasabi ko sa inyo, Ang sinumang dumirinig ng aking salita at sumasampalataya sa nagsugo sa akin ay may buhay na walang hanggan. Hindi na siya hahatulan, kundi lumipat na mula sa kamatayan patungo sa buhay.
- Mga Taga-Roma 8:1: Kaya nga, ngayon ay wala nang anumang hatol sa mga na kay Cristo Jesus.
- 1 Juan 2:1-2: Mga munti kong anak, isinusulat ko ang mga bagay na ito sa inyo upang kayo'y huwag magkasala. Datapuwa't kung ang sinoman ay magkasala, ay may tagapamagitan tayo sa Ama, si Jesucristo, ang matuwid. Siya ang pangpalubag-loob para sa ating mga kasalanan; at hindi lamang para sa atin, kundi para rin sa mga kasalanan ng buong sanglibutan.
- 2 Timoteo 4:8 Mula ngayon ay natataan sa akin ang putong ng katuwiran, na ibibigay sa akin ng Panginoon, ang tapat na hukom, sa araw na yaon; at hindi lamang sa akin, kundi pati na rin sa lahat ng mga naghahangad ng kaniyang pagpapakita.

C. Mga Pamantayan at Batayan para sa Banal na Paghuhukom

1. Batay sa mga Gawa, Salita, at mga Gawa

- Mateo 12:36-37 Sinasabi ko sa inyo, sa araw ng paghuhukom, ang mga tao ay mananagot sa bawat salitang walang kabuluhan na kanilang sasabihin; sapagkat sa pamamagitan ng iyong mga salita ay ituturing kang matuwid, at sa pamamagitan ng iyong mga salita ay hahatulan ka.
- Mateo 25:14-30: Sapagkat katulad ito ng isang taong naglalakbay, na tinawag ang kaniyang mga alipin at ipinagkatiwala sa kanila ang kaniyang ari-arian. Sa isa ay binigyan niya ng limang talento, sa isa naman ay dalawa,

sa isa naman ay isa, sa bawat isa ayon sa kaniyang kakayahan. Pagkatapos ay umalis siya. Ang nakatanggap ng limang talento ay agad na pumunta at ipinagpalit ang mga ito, at kumita ng lima pang talento. Gayundin naman ang nakatanggap ng dalawang talento ay kumita ng dalawa pang talento. Ngunit ang nakatanggap ng isang talento ay umalis at naghukay sa lupa at itinago ang pera ng kaniyang panginoon. Pagkalipas ng mahabang panahon, dumating ang panginoon ng mga aliping iyon at nakipag-usap sa kanila. At ang nakatanggap ng limang talento ay lumapit, na may dalang limang talento pa, na nagsasabi, 'Panginoon, ipinagkatiwala mo sa akin ang limang talento; narito, ako'y kumita ng lima pang talento.' Sinabi ng kaniyang panginoon sa kaniya, 'Magaling, mabuti at tapat na alipin. Naging tapat ka sa kaunti; pamamahalaan kita sa marami. Pumasok ka sa kagalakan ng iyong panginoon.' Lumapit din ang nakatanggap ng dalawang talento, na nagsasabi, 'Panginoon, ipinagkatiwala mo sa akin ang dalawang talento; narito, ako'y kumita ng dalawa pang talento.' Sinabi sa kanya ng kanyang panginoon, 'Magaling, mabuti at tapat na alipin. Naging tapat ka sa kakaunting bagay, kaya't pamamahalaan kita sa marami. Pumasok ka sa kagalakan ng iyong panginoon.' Lumapit din ang nakatanggap ng isang talento at sinabi, 'Panginoon, kilala kitang isang taong matigas ang ulo, umaani ka kung saan hindi ka naghasik, at nagtitipon kung saan hindi ka nagsabog. Kaya natakot ako, at itinago ko ang iyong talento sa lupa. Narito, nasa iyo na ang sa iyo.' Ngunit sumagot ang kanyang panginoon, 'Ikaw na masama at tamad na alipin! Alam mo bang ako'y umaani kung saan hindi ako naghasik at nagtitipon kung saan hindi ako nagsabog? Kung gayon, dapat sana'y inilagay mo ang aking pera sa mga bangkero, at sa aking pagdating ay natanggap ko ang aking sarili na may tubo. Kaya kunin mo ang talento sa kanya at ibigay sa may sampung talento. Sapagkat sa bawat mayroon ay bibigyan pa, at siya'y magkakaroon ng sagana. Ngunit sa wala, kahit ang nasa kanya ay kukunin pa. At itapon mo ang walang kabuluhan alipin sa kadiliman sa labas. Doon magkakaroon ng iyakan at pangangailang ng mga ngipin.' (Talinghaga ng mga Talento, na nagbibigay-diin sa paghatol batay sa pangangasiwa at tapat na paggamit ng mga yamang ibinigay ng Diyos.)

- 1 Corinto 3:11-15: Sapagkat walang sinuman ang makapaglalagay ng ibang pundasyon maliban sa nailagay na, na siyang si Jesu-Cristo. Ngayon, kung ang sinuman ay magtatayo sa ibabaw ng pundasyong ito gamit ang ginto, pilak, mahahalagang bato, kahoy, dayami, o dayami—ang gawa ng bawat isa ay mahahayag, sapagkat ihahayag ito ng Araw ng Pagsapit ng Kapanganakan...
- 2 Corinto 5:9-10 Kaya't maging tayo man ay nasa tahanan o nasa labas, ang ating layunin ay ang magbigay-lugod sa kanya. Sapagkat tayong lahat ay kinakailangang humarap sa hukuman ni Cristo, upang ang bawat isa ay tumanggap ng nararapat ayon sa kanyang ginawa sa katawan, mabuti man o masama.
- 2 Corinto 5:10: Sapagkat tayong lahat ay kinakailangang mahayag sa harapan ng hukuman ni Cristo, upang ang bawat isa ay tumanggap ng nararapat ayon sa kaniyang ginawa sa katawang ito, mabuti man o masama.
- Pahayag 20:12: At nakita ko ang mga patay, malalaki at maliliit, na nakatayo sa harap ng trono; at nabuksan ang mga aklat. Pagkatapos ay nabuksan ang isa pang aklat, na siyang aklat ng buhay: at ang mga patay ay hinatulan ayon sa nakasulat sa mga aklat, ayon sa kanilang mga gawa.
- Pahayag 22:12 Narito, ako'y madaling darating, na dala ang aking ganti, upang bigyan ng kagantihan ang bawat isa ayon sa kaniyang ginawa.

2. Awa, Pananampalataya, at Pagtakas mula sa Pagkondena

- Marcos 16:16: Ang sinumang naniniwala at mabautismuhan ay maliligtas; ngunit ang sinumang hindi naniniwala ay hahatulan.
- Santiago 2:13: Sapagkat ang paghuhukom ay walang awa sa hindi nagpakita ng awa. Ang awa ay nagtatagumpay laban sa paghuhukom.
- Santiago 5:12: Ngunit higit sa lahat, mga kapatid ko, huwag kayong manumpa, kahit sa langit, o sa lupa, o sa anumang ibang sumpag; kundi ang inyong oo ay maging oo at ang inyong hindi ay maging hindi, upang hindi kayo mahulog sa ilalim ng paghatol.
- 1 Juan 4:17: Sa ganito'y nagiging ganap sa atin ang pag-ibig, upang tayo'y magkaroon ng pagkakatiwala sa araw ng paghuhukom; sapagka't kung paano siya, ay gayon din naman tayo sa sanglibutang ito.

III. Ang Papel ng mga Mananampalataya at mga Banal sa Paghuhukom

A. Mga Banal na Humahatol sa Mundo, mga Anghel, at mga Tribo

- Mateo 19:28: Sinabi sa kanila ni Jesus, “Katotohanang sinasabi ko sa inyo, sa bagong sanlibutan, kapag ang Anak ng Tao ay umupo na sa kaniyang maluwalhating trono, kayong mga sumunod sa akin ay uupo rin sa labindalawang trono, upang husgahan ang labindalawang lipi ng Israel.”
- 1 Corinto 6:1-5: (Pagtukoy sa IC1; binibigyang-diin ang paghatol ng mga banal sa mundo at mga anghel.)
- Pahayag 20:4: Pagkatapos ay nakakita ako ng mga trono, at ang mga nakaupo sa mga ito ay ang mga pinagkalooban ng kapangyarihang humatol...

B. Mas Mahigpit na Paghatol para sa mga Guro at Pinuno

- Lucas 12:42-48: (Talinghaga ng tapat na alipin; susi: Bawat taong binigyan ng marami, marami ang hihingin sa kanya...)
- Santiago 3:1 Mga kapatid ko, huwag maging guro ang marami sa inyo, dahil alam ninyong tayo na mga nagtuturo ay hahatulan nang mas mahigpit.

IV. Paghuhukom sa Eskatolohiya (Araw ng Paghuhukom at Huling Pagtuuos)

Ang bahaging ito ay pinahusay upang tumutok sa mga pundamental na doktrina ng Hebreo 6:1-2 tungkol sa “pagkabuhay na mag-uli ng mga patay” at “walang hanggang paghuhukom,” na inilalarawan ang mga ito bilang hindi mapaghihiwalay: ang pagkabuhay na mag-uli ay bumubuhay sa lahat para sa pananagutan, na humahantong sa hindi mababawi na mga resulta ng walang hanggang paghuhukom. Binibigyang-diin ng mga teksto sa Bibliya ang isang pansamantalang kalagayan pagkatapos ng kamatayan (Sheol/Hades, na may mga silid para sa pamamahinga o pagpapahirap), hindi ang agarang langit, na naghihintay ng muling pagkabuhay ng katawan. Ang mga pananaw mula sa 1 Enoc 22 (na sumasalamang sa mga pagkakahati ng Bibliya sa Sheol/Hades, tulad ng sa Lucas 16:19-31) ay naglalarawan ng “mga hungkag na lugar” na naghihiwalay sa mga matuwid na kaluluwa sa maliwanag na kapahingahan mula sa masasama sa kadiliman, na nagpapatibay sa pansamantalang yugtong ito bago ang muling pagkabuhay at paghuhukom.

A. Panahon at Hindi Maiiwasan na Huling Paghuhukom

1. Itinalaga Pagkatapos ng Kamatayan at sa Huling Panahon

- Mateo 24:36: Ngunit tungkol sa araw at oras na iyon ay walang nakakaalam, kahit ang mga anghel sa langit, o ang Anak, kundi ang Ama lamang.
- Mateo 25:1-13: Kung magkagayo’y ang kaharian ng langit ay maitutulad sa sampung dalaga na kumuha ng kanilang mga ilawan at sumalubong sa lalaking ikakasal. Lima sa kanila ay mga mangmang, at lima ay matatalino. Sapagka’t nang ang mga mangmang ay kumuha ng kanilang mga ilawan, ay hindi sila nagdala ng langis, datapuwa’t ang matatalino ay nagdala ng mga sisidlan ng langis na kasama ng kanilang mga ilawan. Nang maantala ang lalaking ikakasal, silang lahat ay inaantok at nakatulog. Ngunit nang hatinggabi ay may sumigaw, “Narito na ang lalaking ikakasal! Lumabas kayo upang salubungin siya.” Nang magkagayo’y bumangon ang lahat ng mga dalagang iyon at inayos ang kanilang mga ilawan. At sinabi ng mga mangmang sa matatalino, “Bigyan ninyo kami ng inyong langis; sapagkat namamatay na ang aming mga ilawan.” Ngunit sumagot ang matatalino, na sinasabi, “Dahil hindi ito sapat para sa amin at sa inyo, pumunta na lamang kayo sa mga nagtitinda at bumili kayo para sa inyong sarili.” At habang sila’y bibili, dumating ang lalaking ikakasal, at ang mga nakahanda ay pumasok na kasama niya sa piging ng kasalan, at isinara ang pinto. Pagkatapos ay dumating din ang ibang mga dalaga, na nagsasabi, “Panginoon, panginoon, buksan ninyo kami.” Ngunit sumagot siya, “Katotohanang sinasabi ko sa inyo, Hindi ko kayo nakikilala.” Kaya’t magbantay kayo, sapagkat hindi ninyo alam ang araw ni ang oras. (Talinghaga

ng Sampung Dalaga, na nagbibigay-diin sa pangangailangan ng pagiging handa at paghahanda para sa biglaang pagdating ng paghuhukom.)

- Hebreo 9:27-28: At kung paanong itinakda sa tao ang mamatay nang minsanan, at pagkatapos nito ay ang paghuhukom; gayundin naman si Cristo, na inihandog nang minsanan upang dalhin ang mga kasalanan ng marami, ay pakikita sa pangalawang pagkakataon, hindi upang iligtas ang mga naghihintay sa kanya.
- Hebreo 9:27: At kung paanong itinakda sa tao ang mamatay na minsan, at pagkatapos niyan ay ang paghuhukom.

2. Pagkabigla at Paghahanda

- 2 Pedro 3:10-13: Ngunit ang araw ng Panginoon ay darating na gaya ng magnanakaw; at kung magkagayo’y ang mga langit ay lilipas na kasabay ng isang ugon, at ang mga bagay sa himpapawid ay masusunog at mapupugnaw, at ang lupa at ang mga gawang ginagawa rito ay mahahayag... Ngunit ayon sa kaniyang pangako, tayo’y naghihintay ng mga bagong langit at ng bagong lupa, kung saan nananahan ang katuwiran.

B. Mga Paglalarawan ng mga Pangyayari sa Araw ng Paghuhukom

1. Pagkabuhay na Mag-uli ng mga Patay

Ang subseksyon na ito ay pinalawak upang bigyang-diin ang muling pagkabuhay bilang pasukan patungo sa walang hanggang paghuhukom, na hinahango mula sa mga pahiwatig ng Lumang Tipan (hal., Sheol bilang isang lugar na kanlungan) at katuparan ng Bagong Tipan. Ang magkahiwalay na buhay pagkatapos ng kamatayan sa 1 Enoc 22 (maliwanag na kaharian para sa matuwid, madilim para sa masama) ay naaayon sa Hades na nahahati sa bangin sa Lucas 16, na naglalarawan ng kamatayan bilang pagpasok sa isang pansamantalang estado ng malay na paghihintay—matuwid sa paraiso (Lucas 23:43, Griyegong paradeisos na sumasalamain sa kapahingahan sa Eden), masama sa pagdurusa—hanggang sa muling pagkabuhay ng katawan para sa huling pagtutuos.

- Daniel 12:1-3: Sa panahong iyon ay babangon si Miguel, ang dakilang prinsipal na namamahala sa iyong bayan. At magkakaroon ng panahon ng kabagabagan, na hindi pa nangyayari mula nang magkaroon ng bansa hanggang sa panahong iyon. Ngunit sa panahong iyon ay maliligtas ang iyong bayan, bawat isa na ang pangalan ay masusumpungang nakasulat sa aklat. At marami sa kanila na natutulog sa alabok ng lupa ay magigising, ang ilan ay sa buhay na walang hanggan, at ang ilan ay sa kahihiyan at walang hanggang paghamak. At ang mga pantas ay sisikat na parang liwanag ng langit sa itaas; at ang mga nagpapabalik-loob ng marami sa katuwiran, ay parang mga bituin magpakailanman. (Propesiya ng muling pagkabuhay na humahantong sa paghuhukom, na may mga bunga ng buhay na walang hanggan o paghamak.)
- Juan 5:28-29 Huwag kayong magtaka rito; sapagkat darating ang oras na ang lahat ng nasa libingan ay makakarinig ng kaniyang tinig, at lalabas, ang mga gumawa ng mabuti ay sa pagkabuhay na mag-uli sa buhay, at ang mga gumawa ng masama ay sa pagkabuhay na mag-uli sa paghuhukom.
- Mga Gawa 24:14-15: Ngunit ito ang ipinahahayag ko sa iyo, na ayon sa Daan na kanilang tinatawag na sekta, ay sinasamba ko ang Dios ng aming mga magulang, na sinasampalatayanan ang lahat ng mga bagay na inilagay ng Kautusan at nasusulat sa mga Propeta, na may pag-asa sa Dios, na siyang tinatanggap din ng mga taong ito, na magkakaroon ng pagkabuhay na maguli ng mga matuwid at gayon din ng mga di-matuwid.
- 1 Corinto 15:51-52: Narito! Sinasabi ko sa inyo ang isang hiwaga. Hindi tayong lahat ay matutulog, ngunit tayong lahat ay babaguhin, sa isang sandali, sa isang kisp-mata, sa huling pagtunog ng trumpeta. Sapagkat tutunog ang trumpeta, at ang mga patay ay mabubuhay na mag-uli na walang kasiraan, at tayo ay babaguhin. (Paglalarawan ng muling pagkabuhay sa pagbabalik ni Cristo, na nauugnay sa huling paghuhukom.)
- 1 Tesalonica 4:16-17: Sapagka’t ang Panginoon din ang bababang mula sa langit, na may sigaw ng utos, na may tinig ng arkangel, at may tunog ng trumpeta ng Dios: At ang mga nangamatay kay Cristo ay unang mabubuhay na maguli; Kung magkagayon, tayong mga buhay na natitira, ay aagawing kasama nila sa mga alapaap, upang salubungin ang Panginoon sa hangin; at sa ganito’y makakasama natin ang Panginoon magpakailanman. (Ang pagkabuhay na maguli ng mga mananamalataya sa pagparito ni Cristo, bago ang paghuhukom.)

- Pahayag 20:4-6: At nakakita ako ng mga trono, at ang mga nakaupo sa mga ito ay ang mga pinagkalooban ng kapangyarihang humatol. Nakita ko rin ang mga kaluluwa ng mga pinugutan ng ulo dahil sa patotoo ni Jesus at dahil sa salita ng Diyos, at ang mga hindi sumamba sa halimaw o sa larawan nito, at hindi tumanggap ng marka nito sa kanilang noo o sa kanilang mga kamay. Sila’y nabuhay muli at nagharing kasama ni Cristo sa loob ng isang libong taon. Ang iba sa mga patay ay hindi nabuhay muli hanggang sa matapos ang isang libong taon. Ito ang unang pagkabuhay na mag-uli. Mapalad at banal ang makakabahagi sa unang pagkabuhay na mag-uli! Sa mga ito ay walang kapangyarihan ang ikalawang kamatayan, kundi sila’y magiging mga pari ng Diyos at ni Cristo, at sila’y maghaharing kasama niya sa loob ng isang libong taon. (Pagkakaiba sa pagitan ng unang pagkabuhay na mag-uli ng mga matuwid at ng huling pagkabuhay na mag-uli para sa paghuhukom.)
- Pahayag 20:13: At ibinigay ng dagat ang mga patay na nasa kaniya; ibinigay ng Kamatayan at ng Hades ang mga patay na nasa kanila: at sila’y hinatulan, bawa’t isa sa kanila, ayon sa kanilang mga gawa. (Na nagpapahiwatig ng pangkalahatang pagkabuhay na mag-uli para sa paghuhukom.)

2. Paghihiwalay ng Matuwid at Masama

Ang walang hanggang paghuhukom ay sumusunod sa muling pagkabuhay, na nagtatalaga ng mga hindi na mababagong tadhana. Tinutugunan nito ang isang karaniwang modernong kalituan ng mga Kristiyano: marami ang naniniwala na ang mga mananampalataya ay agad na papasok sa langit pagkatapos ng kamatayan, batay sa mga pariralang tulad ng “wala sa katawan, naroon kasama ng Panginoon” (2 Corinto 5:8). Gayunpaman, hindi nito pina- pansin ang biblikal na pansamantalang kalagayan—mga kaluluwa sa paraiso (matuwid na pahinga) o ang pagdurusa ng Hades, na pinaghihiwalay ng isang bangin (Lucas 16:26, Griyegong chasma mega)—naghihintay ng muling pagkabuhay. Pinagtitiyag ng mga Kasulatan ang kamalayan pagkatapos ng kamatayan (hal., ang mga kaluluwa sa Apocalipsis 6:9-11 ay sumisigaw) ngunit inilalaan ang buong kaluwalhatian sa langit para sa paghuhukom pagkatapos ng muling pagkabuhay (Juan 3:13; 1 Tesalonica 4:13-17). Pinatitibay ng mga pagkakahati-hati ni Enoc ang pansamantalang pagkakahati-hating ito, hindi ang direktang langit, na tinitiyak ang pagiging patas ng paghuhukom pagkatapos ng muling pagkabuhay ng katawan.

- Mateo 10:15 Katotohanang sinasabi ko sa inyo, Mas magaan pa ang parusa sa lupain ng Sodoma at Gomorra sa araw ng paghuhukom kaysa sa bayang iyon.
- Mateo 12:36-37 Sinasabi ko sa inyo, sa araw ng paghuhukom, ang mga tao ay mananagot sa bawat salitang walang kabuluhan na kanilang sasabihin; sapagkat sa pamamagitan ng iyong mga salita ay ituturing kang matuwid, at sa pamamagitan ng iyong mga salita ay hahatulan ka.
- Mateo 25:31-46: Kapag dumating ang Anak ng Tao sa kanyang kaluwalhatian, kasama ang lahat ng mga anghel na kasama niya, kung magkagayo’y uupo siya sa kanyang maluwalhatang trono. Sa harap niya ay titipunin ang lahat ng mga bansa, at pagbubuklurin niya ang mga tao, gaya ng pagbubukod-bukod ng pastol sa mga tupa mula sa mga kambing. At ilalagay niya ang mga tupa sa kanyang kanan, ngunit ang mga kambing sa kaliwa. Pagkatapos ay sasabihin ng Hari sa mga nasa kanyang kanan, “Halina kayo, kayong mga pinagpala ng aking Ama, manahin ninyo ang kahariang inihanda para sa inyo mula pa sa pagkatatag ng mundo. Sapagkat ako’y nagutom at binigyan ninyo ako ng pagkain, ako’y nauuhaw at binigyan ninyo ako ng inumin, ako’y naging taga-ibang bayan at pinatuloy ninyo ako, ako’y hubad at dinamitan ninyo ako, ako’y may sakit at dinalaw ninyo ako, ako’y nasa bilangguan at pinuntahan ninyo ako.” Kung magkagayo’y sasagot sa kanya ang mga matuwid, na magsasabi, “Panginoon, kailan ka namin nakitang nagutom at pinakain ka, o nauuhaw at pinainom ka? At kailan ka namin nakitang isang taga-ibang bayan at pinatuloy ka, o hubad at dinamitan ka? At kailan ka namin nakitang may sakit o nasa bilangguan at dinalaw ka?” At sasagot ang Hari sa kanila, “Katotohanang sinasabi ko sa inyo, kung paanong ginawa ninyo ito sa isa sa pinakamaliit sa mga kapatid kong ito, ginawa ninyo ito sa akin.” Pagkatapos ay sasabihin niya sa mga nasa kaliwa niya, “Lumayo kayo sa akin, kayong mga isinumpa, patungo sa apoy na walang hanggan na inihanda para sa diyablo at sa kanyang mga anghel. Sapagkat ako’y nagutom at hindi ninyo ako binigyan ng pagkain, ako’y nauuhaw at hindi ninyo ako binigyan ng inumin, ako’y isang dayuhan at hindi ninyo ako tinanggap, hubad at hindi ninyo ako dinamitan, may sakit at nasa bilangguan at hindi ninyo ako dinalaw.” Pagkatapos ay sasagot din sila, na magsasabi, “Panginoon, kailan ka namin nakitang gutom o nauuhaw o isang dayuhan o hubad o may sakit o nasa bilangguan, at hindi ka namin pinaglingkuran?” Pagkatapos ay sasagot siya sa kanila, na magsasabi, “Katotohanang sinasabi ko sa inyo, kung paanong

hindi ninyo ito ginawa sa isa sa pinakamaliit sa mga ito, hindi ninyo ito ginawa sa akin.' At ang mga ito ay pupunta sa walang hanggang kaparusahan, ngunit ang mga matuwid ay patungo sa buhay na walang hanggan. (Pinahusay ng buong teksto ng talinghaga ng mga Tupa at mga Kambing, na naglalarawan ng paghatol batay sa mga gawa ng awa at habag sa iba bilang paglilingkod kay Kristo.)

- Mateo 25:36-41: (Bahagi ng mga tupa/kambing; susi: Kung magkagayo'y sasabihin niya sa mga nasa kaliwa niya, 'Lumayo kayo sa akin, kayong mga isinumpa, patungo sa apoy na walang hanggan na inihanda para sa diyablo at sa kaniyang mga anghel...')

3. Paghuhukom sa mga Anghel at sa mga Masasama

- 2 Pedro 2:4: Sapagka't kung hindi pinatawad ng Dios ang mga anghel nang sila'y nagkasala, kundi sila'y itinapon sa impiyerno, at ikinulong sa mga tanikala ng kadiliman, upang itago hanggang sa paghuhukom.
- 2 Pedro 2:9 Kung gayon, alam ng Panginoon kung paano ililigtas ang mga banal mula sa mga pagsubok, at kung paano pahirapan ang mga makasalanang hanggang sa araw ng paghuhukom.
- 2 Pedro 3:7 Ngunit sa pamamagitan ng salita ring iyon, ang langit at ang lupang umiiral ngayon ay iningatan para sa apoy, iniingatan hanggang sa araw ng paghuhukom at ng paglipol sa mga masasama.
- Judas 1:6: At ang mga anghel na hindi nanatili sa kanilang sariling kalagayan, kundi iniwan ang kanilang sariling tahanan, ay iningatan niya sa mga tanikalang walang hanggan sa ilalim ng madilim na kadiliman hanggang sa paghuhukom sa dakilang araw.

4. Ang Dakilang Puting Trono at ang mga Aklat ay Nabuksan

- Pahayag 11:18: Nagalit ang mga bansa, ngunit dumating ang iyong poot, at ang panahon para sa paghatol sa mga patay, at para sa pagbibigay-gantimpala sa iyong mga lingkod na mga propeta at mga banal, at sa mga natatakot sa iyong pangalan, maging maliliit at malalaki, at para sa pagpuksa sa mga sumisira sa lupa.
- Pahayag 13:8: At ang lahat ng nananahan sa lupa ay sasamba sa kaniya, bawa't isa na ang pangalan ay hindi nakasulat bago pa man itatag ang sanglibutan sa aklat ng buhay ng Kordero na pinatay.
- Pahayag 20:1-15: (Milenyo at ang huling paghuhukom; susi: Pagkatapos ay nakita ko ang isang malaking tronong puti... At ang mga patay ay hinatulan ayon sa nakasulat sa mga aklat, ayon sa kanilang mga ginawa.)
- Pahayag 20:1-15: (Buong paglalarawan; susi: Pagkatapos ay nakita ko ang isang anghel... At nakita ko ang mga patay, malalaki at maliliit, na nakatayo sa harap ng trono, at nabuksan ang mga aklat...)
- Pahayag 20:7: At kung maganap na ang isang libong taon, si Satanas ay palalayain mula sa kaniyang bilangguan.
- Pahayag 20:11-15: Pagkatapos ay nakita ko ang isang malaking tronong puti, at ang nakaupo rito. Mula sa kanyang harapan, ang lupa at ang langit ay tumakas, at walang nasumpungang lugar para sa kanila. At nakita ko ang mga patay, malalaki at maliliit, na nakatayo sa harap ng trono, at nabuksan ang mga aklat...
- Pahayag 20:11-15: Pagkatapos ay nakita ko ang isang malaking tronong puti, at ang nakaupo rito. Mula sa kanyang harapan, ang lupa at ang langit ay tumakas, at walang lugar para sa kanila. At nakita ko ang mga patay, malalaki at maliliit, na nakatayo sa harap ng trono, at nabuksan ang mga aklat... At kung ang pangalan ng sinuman ay hindi masumpungang nakasulat sa aklat ng buhay, siya ay itinapon sa lawa ng apoy.
- Pahayag 20:12: At nakita ko ang mga patay, malalaki at maliliit, na nakatayo sa harap ng trono; at nabuksan ang mga aklat. Pagkatapos ay nabuksan ang isa pang aklat, na siyang aklat ng buhay: at ang mga patay ay hinatulan ayon sa nakasulat sa mga aklat, ayon sa kanilang mga gawa.

C. Mga Bunga ng Pangwakas na Paghuhukom

1. Mga Gantimpala, Bagong Paglikha, at Buhay na Walang Hanggan

- Pahayag 21:4: At papahirin niya ang bawa't luha sa kanilang mga mata; at hindi na magkakaroon ng kamatayan; hindi na magkakaroon pa ng dalamhati, o ng iyakan, o ng hirap pa man: sapagka't ang mga dating bagay ay naparam na.

2. Walang Hanggang Parusa at Ikalawang Kamatayan

- Mateo 25:46: At ang mga ito'y mangapaparoon sa walang hanggang kaparusahan; datapuwa't ang mga matuwid ay sa buhay na walang hanggan.
- Pahayag 20:14-15: Pagkatapos, ang Kamatayan at ang Hades ay itinaon sa lawa ng apoy. Ito ang ikalawang kamatayan, ang lawa ng apoy. At kung ang pangalan ng sinuman ay hindi masumpungang nakasulat sa aklat ng buhay, siya ay itinaon sa lawa ng apoy. (Idinagdag upang bigyang-diin ang huling kahihinatnan para sa mga hindi matuwid pagkatapos ng muling pagkabuhay at paghuhukom.)

Konklusyon

Sa buod, ang mga turo ng Bibliya tungkol sa paghatol ay nagpapakita ng isang balanseng pananaw na nananawagan sa mga mananampalataya na gumamit ng matalinong pag-unawa sa pang-araw-araw na buhay habang iniuukol ang sukdulang awtoridad sa Diyos at kay Cristo. Mula sa mga babala laban sa mapagkunwaring paghatol hanggang sa pangako ng awa sa pamamagitan ng pananampalataya, binibigyang-diin ng banal na kasulatan ang pananagutan batay sa mga gawa, salita, at mga intensyon ng puso. Ang eskatolohikal na pananaw ng Araw ng Paghuhukom, kabilang ang muling pagkabuhay ng mga patay bilang isang pasimula sa banal na pagtutuos, ay nagbibigay-diin sa pag-asa ng pagtubos para sa mga matuwid at ang nakababahalang katotohanan ng mga kahihinatnan para sa mga hindi matuwid, na nagtatapos sa isang bagong paglikha kung saan nananahan ang katuwiran. Ang hierarchical na pag-aaral na ito ay hinihikayat ang mga mambabasa na mamuhay nang may integridad, ituloy ang espirituwal na kapanahunan, at magtiwala kay Hesus bilang parehong hukom at tagapagtaguyod, na nagpapaunlad ng isang buhay na naaayon sa makatarungan at mapagmahal na katangian ng Diyos. Para sa karagdagang pagninilay, isaalang-alang kung paano naaangkop ang mga prinsipyong ito sa personal na etika at mga pakikipag-ugnayan sa komunidad ngayon.